

Asia: VN/1039/2018 ja YM010:00/2018

Lausuntopyyntö luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmistelevan hankkeen loppuraporttiluonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Korvausmenettelyn nykytila-kappaleessa s. 15 todetaan, että YM:n päätöksen mukaan hakemuksiin tulisi liittää poliisilaitoksen lausunto. Menettely voitaisiin poistaa kokonaan tarpeettomana, koska mm. rakennustarkastaja ja maaseutuviranomainen voivat vahvistaa vahingon tapahtumisen. Poliisilaitos suhtautui hyvin kielteisesti lausunnon antamiseen jo 2000-luvun alkupuolella saati nykyisin resurssien vähennyttyä.

S. 31 kohdassa korvattavat vahingot on pohdittu minkä tyyppisistä vahingoista voidaan maksaa korvauksia. Pohjois-Savon ELY-keskus kannattaa selkeästi vaihtoehtoa 1, jossa vahinkoja korvataan laaja-alaisesti. Vaihtoehto 2, jossa rakennusvahingot suljetaan pois on kohtuuton hakijoille, koska rakennuksille voi aiheutua huomattavia vahinkoja. Väite siitä että näitä vahinkoja tapahtuu harvoin ja niille on vakuutuksia saatavissa ei vastaa ELY-keskuksen käsitystä asiasta. Se että koska vahinkoja tapahtuisi harvoin on ristiriidassa raportin periaatteen kanssa joustavan korvausjärjestelmän luomisesta eikä myöskään edistäisi korvausjärjestelmän tavoitetta lisätä lajisuojelun yleistä hyväksyntää. Vaihtoehdon kolme mukainen luonnonravintolammikoiden sulkeminen pois korvausten piiristä ei ole perusteltu vaihtoehto vaan nykyinen vähennysjärjestelmä jo ottaa hyvin huomioon luonnonravintolammikoiden erikoisolosuhteet.

s. 32 korvauksen saajaa koskevat edellytykset kappaleessa esitetään, että vaihtoehdoissa 2 ja 3 supistettaisiin korvauksen saamiseen oikeutettujen tahojen joukkoa jättämällä pois kunnat ja julkisyhteisöt. Seurakuntiin teksti ei ilmeisesti ota kantaa. Julkisyhteisöjen rajaamista ulkopuolelle perustellaan sillä että niille kuuluu korostetusti vastuu luonnon suojelemisesta. Tämä periaate sopii paremmin luontoasioiden edistämiseen, mutta ELY-keskuksen on vaikea nähdä että vastuu luonnosta koskisi esimerkiksi rakennusvahinkojen sietämistä. Vaihtoehdon 3 mukaista korvauksensaajien joukon ja vahingon kohteiden edelleen supistamista ei ole tarkoituksenmukaista

tehdä, koska näitä vahinkoja tapahtuu niin vähän, että kustannusvaikutus kokonaisuudessa jää pieneksi.

s.32 korvauksen myöntämisen edellytykset- kohdassa suorien ja epäsuorien vahinkojen määrittely olisi pitänyt käydä läpi perusteellisemmin. Vakiintunutta ratkaisukäytäntöä ei nykyisin ole moniinkaan vahinkotyyppeihin ja saman tyyppistenkin vahinkojen korvausperiaatteissa on ollut ailahtelua eri vuosien välillä.

s. 33 korvauksen määrä-kappaleessa tarkastellaan avustuskelpoisia kustannuksia. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan myös työkustannuksia tulisi voida korvata, koska niiden osuus on usein materiaaleja suurempi.

Selvitystyön ohessa olisi ollut mahdollisuus esittää parannusehdotuksia YM vahvistaa-ELY tekee avustuspäätökset toimintatapaan. Nykyinen toimintatapa on koettu ELY-keskuksessa usein hankalaksi, kun ELY-keskuksen mahdollisuudet tehdä virkavastuulla haluamansa kaltainen päätös on etukäteen tehty mahdottomaksi YM:n vahvistuskirjeellä. ELY-keskuksen päätöksen esittelijä joutuu pahimmillaan perustelemaan omasta näkemyksestään poikkeavaa ratkaisua ensin oikaisukehotus-vaiheessa ja sitten hallinto-oikeus- ja KHO vaiheessa. Oikaisukehotusvaiheessa esittelijä voi päätyä hyväksymään oikaisukehotuksen, mutta silloin yli vahvistetun summan menevä korvaus maksetaan ELY:n toimintamenomomentilta, mikä ei varmaan ole järjestelmän tarkoitus.

Esimerkiksi ELY-keskuksen avustukset rakennusperinnön hoitoon, jotka nekin ovat harkinnanvaraisia ja myönnetään valtion talousarvion rajoissa ja kattavat korkeintaan 50 % kuluista, myönnetään könttäsummana ELY-keskuksille. Niitäkin koskee sama valtionavustuslaki (688/2001) kuin eläinten aiheuttamia vahinkoja. ELY-keskus päättää avustusten kohdentamisesta alueellaan määrärahan puitteissa ja mahdollisissa valitusprosesseissa pystyy vastaamaan omasta kannastaan loppuun saakka. Koska eläinvahingot on usein ennustettavia suuruusluokiltaan per ELY-keskus, voisi vastaavan könttäsumman jakoa ELY-keskuksille harkita toimintatapana.

Kantonen Leila
Pohjois-Savon ELY-keskus

Lammi Antti
Pohjois-Savon ELY-kesku